

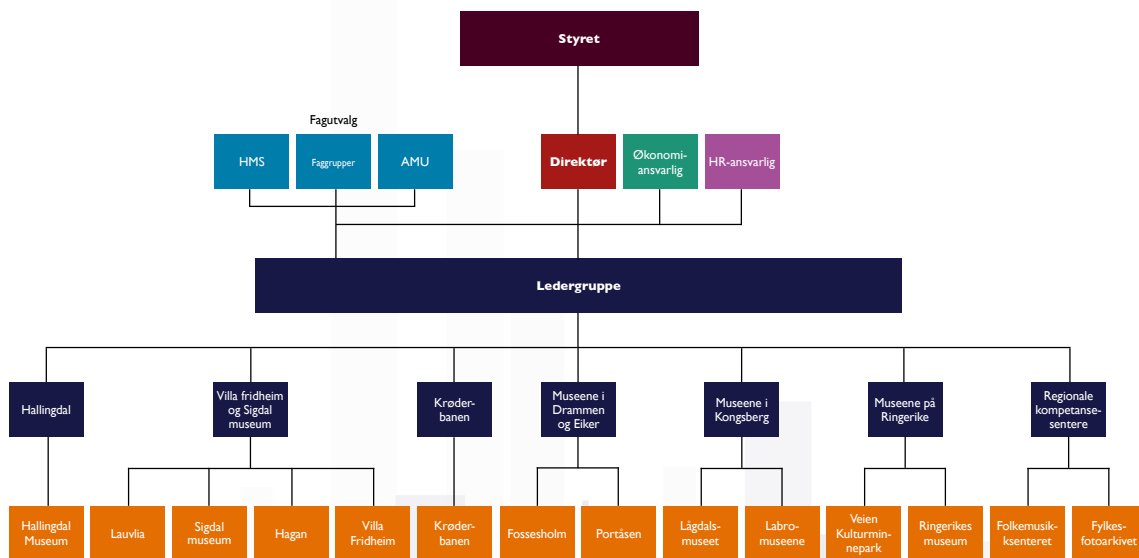

ÅRSRAPPORT BUSKERUDMUSEENE 2025

Bilde fra byggedagen på Sigdal museum i august, der Buskerudmuseene inviterer til en museumspolitisk debatt med fokus på bygningsvern og finansiering.

ORGANISASJONSKART BUSKERUDMUSEENE

Om stiftelsen Buskerudmuseene

Stiftelsen Buskerudmuseene ble etablert 1. desember 2013 og driver museumsvirksomhet i 12 kommuner og på til sammen 22 besøkssteder og kompetansesentra i gamle Buskerud fylke. Buskerudmuseene er et rent driftsselskap og har det faglige, økonomiske og organisasjonsmessige ansvaret for de virksomheter som stiftelsen inngår driftsavtaler med.

Følgende museumsenheter inngår i stiftelsen Buskerudmuseene: Hallingdal Museum med Hallingdal museum Nesbyen, Gol bygdemuseum, Hemsedal bygdatun, Ål Bygdamuseum, Hol bygdemuseum, Dagali museum og Dokken fjellgård.

Krøderbanen

Museene i Sigdal og Krødsherad, med Villa Fridheim, Sigdal museum, Eggedal mølle, Th. Kittelsens kunstnerhjem «Lauvli», Chr. Skredsvigs kunstnerhjem «Hagan» samt kompetansesenteret Folkemusikksenteret i Buskerud.

Museene i Drammen og Øvre Eiker, med Fossesholm Herregård, og Portåsen - Wildenveys rike.

Museene i Kongsberg, med Labromuseene og Lågdalsmuseet

Museene på Ringerike, med Veien kulturminnepark og Ringerikes Museum, inkludert kompetansesenteret Fylkesfotoarkivet i Buskerud.

Formålet med stiftelsen er museumsvirksomhet med fokus på forvaltning, formidling, forskning og fornying av kunst, kultur og naturhistorie. Virksomheten skal drives etter museumsfaglige prinsipper og i henhold til ICOMs museumsetiske regelverk.

Stiftelsen Buskerudmuseene har følgende styrende organer:

Rådet

Buskerudmuseene skal etter vedtektene ha et råd bestående av en representant fra hver virksomhet det inngås driftsavtaler med. Rådets myndighet er begrenset til å forestå valg av styremedlemmer. Rådet har også myndighet til å avsette styremedlemmer ved behov og i henhold til Stiftelsesloven.

Styret

Styret er etter vedtektene Buskerudmuseenes øverste organ, og består av syv medlemmer med varamedlemmer. I 2025 har styret hatt følgende medlemmer:

Svein Oppegaard – leder

Nils Halvard Bråten – nestleder frem til 11.6

Tine Norman – nestleder fra 11.6

Birgitte Espeland – styremedlem

Bård Frydenlund – styremedlem

Egil Ax – styremedlem, utnevnt av Buskerud fylkeskommune fra 1.1.2024

Ellen Pauline Steen – styremedlem, ansattes representant

Per Øyvind Østensen – styremedlem, ansattes representant

Styret har i 2025 hatt ni styremøter, hvorav to på Teams.

Av sentrale styresaker nevnes:

- Regnskap og årsberetning for 2024
- Budsjett 2025 samt løpende økonomirapportering
- Eierskap til Veien kulturminnepark AS
- Drift av Gardnos meteorittpark sesongen 2025
- Høringssvar til Buskerud fylkeskommune vedrørende "Buskerudplanen"
- Virksomhetsstyring, mål og resultatindikatorer
- Museumsstatistikk 2024
- Revidering av sikringsplan
- Overtakelse av Buskerud bygningsvernssenter
- Fellesmagasin for museene i Buskerud
- Orientering om sikkerheten på Krøderbanen
- Revidering av strategi 2024-2027

Administrativ ledelse og personale

Administrasjon har i 2025 bestått av direktør, økonomiansvarlig, HR-ansvarlig og ansvarlig sosiale medier – alle i stab, samt fotoarkivar med ansvar for Fylkesfotoarkivet, og to folkemusikkonsulenter ved Folkemusikksenteret. Fire seksjonsledere med hvert sitt geografiske ansvarsområde har hatt det operative ansvaret for museene.

Direktør: Tom Oddby

Økonomiansvarlig: Kristin Tronrud

HR-ansvarlig: Marit Hjelmesæth

Ansvarlig sosiale medier: Christine Piil Røhne (frem til april), Elise Johansen Make (fra april)

Seksjonsleder Hallingdal og Krøderbanen: Stein Rudi Austheim

Seksjonsleder Sigdal og Krødsherad: Elise Johansen Make

Seksjonsleder Ringerike: Emma Nielsen

Seksjonsleder Kongsberg, Eiker og Drammen: Ole Jacob Cranner

Fotoarkivar: Linda Khalayli

Folkemusikkonsulenter: Åshild Wetterhus og Even Grimelid

Nøkkeltall

Besøkende totalt: 85.051

Antall kulturhistoriske bygninger: 245

Antall fotografier: 40.880 (antall som er tilfredsstillende registrert)

Antall kulturhistoriske gjenstander: 51.396 (antall som er tilfredsstillende registrert)

Antall kunsthistoriske gjenstander: 963 (antall som er tilfredsstillende registrert)

Antall fartøy: 10 (antall som er tilfredsstillende registrert)

Overtakelse av Buskerud bygningsvernssenter

I mars initierte fylkeskommunen et møte angående bygningsvernssenteret, som fylkeskommunen hadde drevet siden 2010. På grunn av at en ansatt på bygningsvernssenteret nylig hadde gått av med pensjon ønsket fylkeskommunen å kjøpe håndverkertjenester av Buskerudmuseene ut 2025, og det ble inngått en slik avtale knyttet til tre av våre museumshåndverkere i hver av de tre regionene Drammen/Eiker/Kongsberg/Numedal, Hallingdal og Ringerike/midtfylket.

I april ble det kjent at fylkeskommunen ønsket å overføre driften av bygningsvernssenteret til Buskerudmuseene, mot et årlig driftstilskudd. Saken ble sluttbehandlet i fylkestinget i juni med et enstemmig vedtak, og styret i Buskerudmuseene besluttet i august en slik overføring med virkning fra 1.1.26. Ingen ansatte i fylkeskommunen fulgte med over, og høsten 2025 startet Buskerudmuseene derfor en rekrutteringsprosess for å ansette en bygningsvernrådsgiver, som også vil bli fagleder for bygningsvernssenteret. En ansettelse ble gjort i november, og det er oppstart 1. mars 2026. Vedkommende vil rapportere til direktør.

Buskerudmuseene har lenge ønsket et slikt driftsansvar for bygningsvernssenteret, og ser det som en naturlig forlengelse av den kunnskapen og kompetansen vi besitter mht. tradisjonshåndverk og håndbåren tradisjonskunnskap. Vi synes også det er svært hyggelig at fylkeskommunen anerkjenner oss på denne måten.

Eierskap til Veien kulturminnepark AS

Som driftsselskap har Buskerudmuseene leie- og driftsavtaler med en rekke lokale museumseiere. Eierskapet til Veien kulturminnepark på Ringerike er organisert i et eiendomsselskap/aksjeselskap med seks eiere – fylkeskommunen, kommunene Ringerike og Hole, Ringerikskraft AS, Skue sparebank og Ringerike sparebanks kulturstiftelse. Eierne har i 2025 signalisert at man ønsker å overføre eierskapet til Buskerudmuseene med virkning fra en dato i 2026.

Både ledergruppa og styret i Buskerudmuseene har behandlet denne henvendelsen, og har uttalt seg positivt til et slikt eierskap gitt noen forutsetninger som må være oppfylt. Eierskaps spørsmålet vil sluttbehandles i 2026.

Drift av Gardnos meteorittpark sesongen 2025

Gardnos meteorittpark er lokalisert noen kilometer utenfor Nesbyen, og er i verdenssammenheng helt unikt som et av verdens mest tilgjengelig meteorittkratere. Krateret ble dannet for ca. 546 millioner år siden da en meteoritt med en diameter på 250-300 meter traff bakken. Nesbyen kommune eier kafe- og formidlingsbygningen som er satt opp på området, mens driften tidligere har vært satt bort til en privat driver. Det er inngått en 50-årig leieavtale mellom grunneier og kommunen om selve kraterområdet.

Våren 2024 spurte Nesbyen kommune om Buskerudmuseene kunne påta seg et driftsansvar for meteorittparken sesongen 2024, men da det var for kort tid til sesongstart ble man enige om å ta opp igjen samtalen om dette i 2025. Nesbyen kommune stilte en underskuddsgaranti på inntil 50.000 kroner for en slik drift i 2025, og brukte ressurser på å få ryddet i publikumsområdet m.m. Buskerudmuseene påtok seg driftsansvaret for sesongen 2025, og ansatte en stedsansvarlig på timebasis (tidligere driver) som sammen med direktør organiserte drift i perioden 15. juni til 15. august. Det ble ansatt geologistudenter som guider, og som fikk opplæring av fagansvarlig geolog Deta Gasser, professor ved Høgskolen på Vestlandet.

Til tross for lave kostnader og en forholdsvis enkel drift viste det seg at besøkstallet sommeren 2025 var langt lavere enn foregående år, noe som hovedsakelig skyldtes en veldig varm sommer. For å oppleve meteorittparken må man gå med guide i terrenget i ca. 1 time, og med temperaturer opp mot 30 grader var et besøk på Gardnos ikke optimalt for turister og andre. Besøkstallet endte på ca. 1150, og totalt sett gikk driften i minus med ca. 65.000 kroner. Basert på disse erfaringene sa Buskerudmuseene høsten 2025 nei til å fortsette med en slik drift i meteorittparken de neste årene.

Fellesmagasin

Buskerudmuseene tok høsten 2022 initiativet til å gjenoppta samarbeidet i Buskerud om et fellesmagasin om museumsgjenstander, privatarkiver og fotosamlinger, og et samarbeid med Norsk Bergverksmuseum, Drammens museum og Interkommunalt arkiv på Kongsberg ble formalisert gjennom en styringsgruppe og en arbeidsgruppe. I 2025 ble en intern rapport om fellesmagasin ferdigstilt: "Fellesmagasin - et bærekraftig kompetansemiljø for bevaring og tilgjengeliggjøring av kulturarven".

Denne var grunnlaget for en politisk sak i fylkeskommunen i juni, der fylkestinget gjorde følgende enstemmige vedtak: "Fylkeskommunedirektøren bes igangsette utredning av konseptforslag for fellesmagasin. Konseptforslaget skal inneholde løsningsforslag knyttet til arealer, funksjoner, byggherre, eierform, driftsform og mulig lokalisering. Utredningen planlegges lagt frem for fylkestinget andre kvartal 2026, og finansieres gjennom avdelingens tilbakeførte

overskuddsmidler fra 2024-budsjettet."

Det er stor mangel på lagringsplass for store deler av kulturarven i Buskerud, og det er derfor svært viktig at man har kommet så langt i prosessen at man nå får utarbeidet et slikt konseptforslag. Både politikerne og administrasjonen i fylkeskommunen er svært positive, og alle museene ser veldig positivt på at man nå for første gang har realistiske muligheter for å få realisert et slikt fellesmagasin som erstatning for en rekke svært dårlige lagre rundt om i Buskerud.

Samlingsforvaltning, bygningsvern, formidling og marked

Buskerudmuseene har siden høsten 2021 hatt en faggruppe for hver av de tre områdene samlingsforvaltning, bygningsvern og formidling. En egen markedsgruppe ble etablert fra 1. januar 2023. Hensikten med faggruppene er å jobbe på tvers i egen organisasjon, og sørge for at viktige museumsfaglige diskusjoner er forankret i alle avdelinger og seksjoner.

Samlingsforvaltning

Faggruppa har bestått av ansatte fra hver seksjon. Koordinator for gruppa er konservator Per Øyvind Østensen ved Lågdalsmuseet og Labromuseene. Seksjonsleder Ole Jacob Cranner er ledergruppas representant i faggruppa. I løpet av 2025 har gruppa hatt ni regulære møter knyttet til ulike tema omkring samlingsforvaltningen i Buskerudmuseene. Hovedfokus har vært revisjon av samlingsforvaltningsplanen.

Innflytting i et nytt magasin for fotosamlingen i Buskerudmuseene har vært viktig. Overgangen til Primus 10 i 2024 var ikke helt problemfri. Mye tid har i 2025 blitt brukt på «barnesykdommer» som retting av feilmeldinger og mangler. Dette har bedret seg. Tildelte midler brukte faggruppa på seminaret «Når huset er samlingen. Bevaring uten å gå på veggene», på Glomdalsmuseet, Elverum, 6.-7. november. Tre representanter fra faggruppa er også med i arbeidsgruppa for nytt fellesmagasin i Buskerud, men alle i faggruppa får informasjon om framdrift og mulighet til å påvirke. I tillegg har museumsstatistikken for 2024 vært en viktig oppgave.

Formidling

Faggruppa har bestått av ansatte fra hver seksjon. Koordinator for gruppa har vært museumspedagog Anette Opheim. Seksjonsleder Emma Nielsen er ledergruppas representant i faggruppa.

I løpet av 2025 har gruppa hatt seks digitale møter og to fysiske møter. I november hadde gruppa to fysiske møter på Ringerikes museum, der det ene var et ordinært møte, mens det andre var et lengre seminar der vi diskuterte utstillingsproduksjon og Den kulturelle skolesekken.

Formidlingsgruppa har jobbet videre med formidlingsprosjektet «Idun og Isak» som har som mål å ha gjenkjennbare formidlingsaktiviteter for barn på alle avdelinger. I 2025 ble det produsert et museumspass som barn fikk utdelt på den enkelte avdeling. Målet med dette passet er at barnefamilier skal besøke flere avdelinger.

Bygningsvern

Faggruppa har bestått av museumshåndverkere fra hver seksjon. Koordinator for gruppa har vært museumshåndverker/driftsleder Knut Rogstad. Seksjonsleder Stein Rudi Austheim har vært ledergruppas representant i faggruppa.

Bygningsvernhandboka bidrar til at vedlikeholdet av våre 245 antikvariske bygninger prioriteres høyere for å hindre nye unødige skader. Det ble avholdt syv møter i bygningsverngruppa i 2025, inkludert fagsamling på Villa Fridheim i anledning ferdig istandsatt gavrose og to workshoper i FDV-systemet FAMAC på Folkemusikksenteret. Vi har ved utgangen av 2025 tatt i bruk FAMAC som digitalt FDV-verktøy på 163 av våre bygninger. Faggruppa har sørget for oppdatering av alle vedlikeholdsplaner, bidratt til oppdatering av sikringsplan, deltatt i utarbeidelse av budsjett-søknad til Kulturdepartementet for 2027 og rapportering og statistikk for 2025. Faggruppas frie midler på 25 000 kroner ble benyttet til kurs og fagsamlinger. Seks håndverkere deltok på Handverksdager på Røros 20.-24. august, og to håndverkere var representert på nettverkssamling for tradisjonshåndverk på Rjukan 22.-23. oktober.

Markedsarbeid

Faggruppa har bestått av ansatte fra hver seksjon. Koordinator for gruppa har frem til april vært ansvarlig for sosiale medier, Christine Piil Røhne. Fra april og ut året var det seksjonsleder Elise Johansen Make som var koordinator, samt ledergruppas representant i faggruppa. I løpet av 2024 har gruppa hatt 8 møter.

Nettsidene ble lansert 13. januar 2025, i løpet av første halvår ble det også jobbet med at alle museene skulle ha nettsider også på engelsk. Faggruppa landet på Billetto som en løsning for online-booking, og flere museer tok dette i bruk for sesongen 2025, både til arrangementer, men også for å booke besøk på museet. Det har vært jobbet med å øke antall følgere på Instagram for Buskerudmuseene sin Instagram, i den forbindelse har aktiviteten på Instagram økt veldig i siste halvdel av 2025. Det har også vært jobbet med å komme i gang med annonsering i Google, dette vil realiseres i 2026.

Krøderbanen og det nasjonale museumsbanenettverket

Direktør Tom Oddby har siden høsten 2021 vært koordinator for ledernetter for de syv norske museumsjernbanene, og har blant annet ansvaret for å følge opp myndighetskontakt når det gjelder en ytterligere styrking av offentlige støtteordninger til museumsjernbanene.

Ledernetter for museumsbanene fikk høsten 2024 positivt svar på søknaden til Kulturdepartementet om å få opprettet et nasjonalt faglig nettverk for museumsbaner. Buskerudmuseene er utpekt som ansvarsmuseum for det faglige nettverket, noe som innebærer en vesentlig styrking både av Krøderbanens egen rolle og av hele museumsbanesektoren. I 2025 har det vært avholdt to nettverksmøter i regi av det nasjonale museumsbanenettverket.

Den store økningen i den statlige finansieringsordningen for museumsbanene fra 2024 har medført at det nå er langt flere prosjektmidler å søke på. Buskerudmuseene har derfor fått prosjektstøtte til å bygge en ny hall på Kløtefoss til lagring av rullende materiell. Byggingen startet høsten 2024 og ble ferdigstilt våren 2025. De frivillige har lagt ned en stor innsats i arbeidet med hallen, både hva gjelder arbeidstimer og økonomiske bidrag. Hallen ble åpnet søndag 15. juni av stortingsrepresentant Kathy Lie, og med taler fra ordførerne i Modum og Krødsherad samt fra Norsk Jernbaneklubb og Norsk Jernbanemuseum. Den nye utstillingen på Krøderen stasjon åpnet 29. juni av kulturministeren, her har finansieringen primært foregått med prosjekttilskudd fra lokale og regionale sparebankstiftelser.

Det har vært gjort en del vedlikehold på Krøderbanens infrastruktur og bygninger i 2025. Stasjonsbygning og godshus på Krøderen stasjon er restaurert og malt. Det ble byttet ca. 1000 sviller og vi er godt inne i vedlikeholdssyklus for svillebytte. Det har vært stort fokus på grøfting og å sette i stand stikkrenner, og dette arbeidet vil fortsette i årene fremover da vi ser at klimaendringene gjør store skader på eiendommene. Sammen med ansatte har de frivillige jobbet godt med istandsetting og vedlikehold av rullende materiell.

Forskning

Forskning er bærebjelken i all formidling av fortiden. Museenes oppgave er å bestrebe seg på å formidle seriøs, autentisk og korrekt historiefremstilling for publikum. Forskning utvikler hele tiden ny kunnskap om den historien vi er satt til å formidle og forvalte.

Forskning i Buskerudmuseet har vært ikke-eksisterende i 2025. Dette skyldes som før at svært få av museets ansatte har forskningskompetanse, og at de ansatte som har slik kompetanse har måttet prioritere oppfølging av lederoppgaver og ordinær museumsdrift. Det har heller ikke vært prioritert å knytte til seg ekstern forskningskompetanse. I 2025 har Buskerudmuseene ingen ansatt med doktorgrad, og kun en ansatt med autorisasjon som konservator NMF (Norges Museumsforbund). Vår interne insentiv-ordning er fortsatt gjeldende, og selv om ingen ansatte har søkt om formell konservator-kompetanse gjennom sertifiseringsordningen til Norges Museumsforbund i 2025, så er insentiv-ordningen å regne som et godt tilbud.

Utgivelsen av Dølaminne – årbok for Hallingdal 2025, i samarbeid med Hallingdal historielag, utgjør den viktigste innsatsen på forskningsområdet, sammen med fagartikler på Digitalt museum. I 2025 er det i tillegg publisert til sammen 7 fagartikler, fire færre enn i 2024.

Samfunnskontakt

Etter kommune- og fylkestingsvalget i september 2023 har vi jobbet bevisst med samfunnskontakt, og primært mot kommunene og fylkeskommunen om bevisstgjøring av økte tilskudd til Buskerudmuseene. Målsettingen har vært at det blir en større

økning av kommunale og fylkeskommunale tilskudd, og at det på sikt blir avtaleregulert årlige indeksreguleringer av tilskudd.

I desember 2024 ble det klart at mange kommuner samt fylkeskommunen for budsjettåret 2025 økte tilskuddene med ca. 1.550 millioner kroner i "friske midler". For budsjettåret 2026 ble det i desember 2025 klart at Ringerike kommuner øker tilskuddet med ytterligere 100.000 kroner, og at Hemsedal kommune øker tilskuddet med ca. 40.000 kroner for å kompensere for manglende indeksregulering gjennom mange år. I tillegg fikk vi den gledelige nyheten om at Nore og Uvdal kommune for første gang gir et tilskudd til driften av Lågdalsmuseet på 50.000 kroner. Generelt blir våre kommunale tilskudd nå i større grad indeksregulert, noe vi er godt fornøyd med.

Direktør Tom Oddby har i 2025, også sammen med styreleder, hatt møter og samtaler med ordførere og politikere m.fl. for å sette fokus på fremtidig behov for tilskudd. Dette er et løpende arbeid som må vedlikeholdes hvert år, og særlig i en krevende økonomisk tid for kommunene.

Under det nasjonale arrangementet Kulturytring i Drammen i juni ledet direktør Tom Oddby en debatt om "kulturell beredskap – fond for å sikre museenes bevaring av kulturarven". Debatten var et samarbeid med Norges Museumsforbund og Drammens Museum, og deltakerne var stortingsrepresentanter fra H, Ap, Sp og V samt styreleder i Museumsforbundet. Debatten ble streamet og ligger tilgjengelig på nett.

Under byggedagen på Sigdal museum i august ledet direktør Tom Oddby en museumspolitisk debatt med fokus på bygningsvern og finansiering. Deltakerne var lokale stortingskandidater fra Buskerud, og følgende partier var representert: Ap, Sp, FrP, H og V. Det ble tatt opptak av debatten og denne ligger tilgjengelig på nett.

Organisasjon og økonomi

Besøkstallene for 2025 var på samme nivå som året før, og det ble registrert 85.051 besøkende, inkludert 1152 besøkende på Gardnos meteorittpark. Vi har god erfaring med at våre utendørsarenaer blir brukt også utenfor åpningstid, og vi regner derfor med at noen tusen flere mennesker enn det som er registrert har vært innom våre museer.

Strategiplanen er førende for alt vårt arbeid, og er utgangspunktet for vårt interne system for virksomhetsstyring med styringsparametere tilknyttet satsingsområdene i strategiplanen. Måloppnåelsen er tatt på alvor i hele organisasjonen, og måloppnåelsen har vært god. 72 % av målene fikk full måloppnåelse, 14 % fikk middels måloppnåelse, mens 14 % av målene ikke ble godkjent. En del av forklaringen på mål som ikke ble oppnådd handlet om økonomi og tiltak for å redusere kostnader.

Buskerudmuseene har generelt en god og tillitsfull dialog med eierstiftelsene og med de kommunene som er involvert på eiersiden, og har også i 2025 lagt stor vekt på å opprettholde denne

dialogen. Styreleder er også involvert i deler av denne dialogen. Administrasjonen har god kontakt med både administrativ og politisk ledelse i alle kommunene som Buskerudmuseet driver virksomhet i, og direktør Tom Oddby har i 2025, sammen med seksjonslederne, gjennomført orienteringer for flere kommunestyrer i Buskerud.

Det har i 2025 vært gjennomført to samlinger for alle ansatte; en digital fellessamling i april og en fysisk heldags fellessamling i november i Nesbyen. Ledergruppa har gjennomført én ledersamling over to dager med ekstern fasilitator.

Buskerudmuseenes stab i 2025 har vært liten, men effektiv. Økonomiansvarlig har gjennom hele året jobbet 60 % pga. delvis uttak av pensjon, mens stillingen som HR-ansvarlig har vært 60 %. I tillegg har ansvarlig sosiale medier jobbet 10 % i kombinasjon med 70 % stilling på to andre museer, frem til april. Det er en bekymring for at stabsressursene er for små, kombinert med at Buskerudmuseene på sikt bør ansette en markedsansvarlig som kan jobbe strategisk og konsernovergripende med salg- og markedsoppgaver. Økonomiansvarlig informerte i desember 2025 at hun vil gå av med pensjon i mars 2026, og det ble derfor igangsatt en rekrutteringsprosess ifht ny økonomi- og administrasjonsansvarlig, men da i 100 % stilling. Samtidig vil også stillingen som HR-ansvarlig øke til 80 % fra 1.1.2026, noe som innebærer en viktig ressursøkning i stab.

Styret gjorde et vedtak i november 2025 om å flytte Buskerudmuseenes hovedkontor fra Hønefoss til Vikersund, og direktør har mot slutten av året vært i dialog med flere utleiare i Vikersund. Hovedhensikten med et slikt vedtak var å få et bredere rekrutteringsgrunnlag ifht ny økonomi- og administrasjonsansvarlig, mtp at arbeidssted Vikersund ville føre til at vi fikk søkere også fra Drammen, Eiker- og Kongsbergområdet. Staben i Buskerudmuseene har dessuten ikke vært samlokalisert tidligere og det har vært en utfordring at direktør, HR-ansvarlig og økonomiansvarlig har hatt kontorplass i hhv. Prestfoss, Nesbyen og Hønefoss.

Årsresultatet for 2025 ble negativt med 2.164.834 kroner, og er et resultat Buskerudmuseene er svært lite fornøyd med. Det er tre faktorer som forklarer underskuddet: a) overforbruk lønnskostnader med 932.572 kroner b) prosjektkostnader uten inndekning i tilskudd utgjorde 928.673 kroner c) nedskrivning av varebeholdning på 303.643 kroner. Årsresultatet ble belastet egenkapitalen, som pr. 31.12.2025 var på ca. 5.4 millioner. Egenkapital pr. 31.12.2025 er tilfredsstillende, men i nedre del av skalaen. Likviditeten har mot slutten av 2025 vært under press, og medførte at Buskerudmuseene måtte søke om en kassekreditt i desember for å være sikker på å ha midler til å dekke lønn i januar før tilskuddet fra Kulturdepartementet ble utbetalt. Kassekreditten ble ikke benyttet, og ble nullet i januar 2026.

På bakgrunn av de siste års økonomiske resultater er det nødvendig at Buskerudmuseene i årene fremover igangsetter nødvendige grep med tanke på å redusere kostnader eller å øke inntektene.

Foto: Knut Røgstad

Lågdalsmuseet

Lågdalsmuseet på Kongsberg er et distriktsmuseum som skal forvalte og formidle kulturarven i kommunene Kongsberg, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal.

Stedsansvarlig: Ole Jacob Cranner

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 201

Antall besøk: 7030

Antall utstillinger: 23 i alt, 7 nyproduserte og vandreutstillinger

Antall arrangementer, konserter og foredrag: 14

Antall barn/ unge i undervisning: 1106, hvorav 738 i DKS-opplegg

Formidling

Utstillinger

«Rolf Hansen – Rotary-aden og bryllupsgave til Verné og Malm Vanberg», presentasjon av gaver til museet.

«Sæmund Wulfsberg en liten minneutstilling», i forbindelse med flere ulike Wulfsberg-arrangementer.

«Flesbergvanter», i forbindelse med bunadsarrangement med Husflidslaget.

Utstilling i anledning 80-årsjubileet for frigjøringen etter 2 verdenskrig, laget av Lågdalsmuseets venneforening.

«Mønsterbruk», utstilling tilrettelagt for kunst- og håndverkopplegg med ungdomsskoleelever.

«Byggeskikk og stilimpulser», vandreutstilling laget av Nils Friis, utgitt av Nore og Uvdal kommune.

«Arkitekt Ørnulf Ljøterud - 100 år», laget av arkitekt Nils Friis.

Arrangementer

18. februar: foredrag «Byggeskikk og stilhistorie»

9. april: lokalhistorisk quiz

29. april: dugnad i friluftsmuseet

8. mai: foredrag «8. mai 1945 – Fra krig til fred på Kongsberg»

30. juni: løkkevandring til villaer, hytter og løkker på Storåsen

1. juli: slåttedag ved Eiestua

16. juli: sommerkveld på museet

23. juli: sommerkveld på museet

24. august: åpen dag og vandring i Kongsberggata

18. september: foredrag «Krig og fred – tanker ved 80-årsjubileet for freden i Rollag og Nore og Uvdal»

23. oktober: lokalhistorisk kveld med Sæmund Wulfsberg – del 1

3. november: lokalhistorisk kveld med Sæmund Wulfsberg – del 2

30. november: julegata

Skoletilbud

Lågdalsmuseet legger stor vekt på å tilby lærerike og faglig relevante pedagogiske tilbud til grunnskolene i Kongsberg, de omkringliggende kommunene, og til de videregående skolene i Buskerud. Opplegg utarbeides i samarbeid med de ansvarlige for den kulturelle skolesekken i kommunene og lærere på de aktuelle klassetrinn.

Lokal byggeskikk og interiørhistorie

Deltakere: 9. trinn Tislegård ungdomsskole og Hvitvingfoss skole, Kongsberg kommune (høst)

Fra standssamfunn til klassesamfunn

Deltakere: syv klasser fra Drammen videregående skole, studieresialisering.

Lafting

Deltakere: 4. trinn på Berg skole, Kongsberg International School og Hvitvingfoss skole.

Jul i gamle dager

Deltakere: 2. trinn i Kongsberg, Øvre Eiker og Flesberg, en klasse fra Kongsberg vgs.

Mønsterbruk

Et samarbeidsprosjekt i Kunst og håndverk sammen med 8. trinn på Tislegård ungdomsskole.

Utvikling av kosthold, hygiene og levekår fra 1700- til 1900-tallet
Deltakere: 4 klasser fra Kongsberg videregående skole, helse og oppvekstfag.

Lokalhistorie og leiker

1. og 2. trinn, Kongsberg International School.

Samlingsforvaltning

Lågdalsmuseet samlinger består av omkring 45.500 kulturhistoriske gjenstander, en uregistrert fotosamling på ca. 200.000 foto, 37 kulturhistoriske bygninger, et innholdsrikt bibliotek og omkring 52 hyllemeter med arkiv. 8549 gjenstander er registrert i samlingsforvaltningsprogrammet PRIMUS, men ikke alle gjenstandene er fotografert, revidert og publisert.

I 2025 har museet publisert 382 nye enkeltobjekter på Digitalt Museum. Totalt er 1221 kunst- og kulturhistoriske gjenstander er nå tilgjengelig på Digitalt Museum. I tillegg er mange tidligere publiserte objekter revidert.

Lågdalsmuseet mangler gode magasiner eller lagringsfasiliteter for deler av samlingene, spesielt med tanke på større gjenstander. Lågdalsmuseet har en relativt restriktiv inntakspolitikk, men ikke inntaksstopp. I forbindelse med jubileumsutstillingen «Made in Kongsberg» er det tatt inn en del gjenstander til samlingen. Det er i 2025 tatt inn i overkant av 3800 fotografier. Av disse er mange dokumentasjon av Kongsberg by fra 1970- til 1990-tallet og utgjør en særdeles verdifull lokalhistorisk dokumentasjon.

Bygningsvern og vedlikehold

Låven fra Østre Sølvbergmyr på Moane: Gulv, låvebru og el-installasjon er på plass. Låven fullføres i 2026.

Smia fra Nordre Høymyr, Flesberg: Essa ble murt opp til taket med leire. Arbeidet fullføres i 2026.

Kornmagasinet: Det er kløyvd spon til nesten hele taket og den søndre siden er ferdig lagt og festet med treplugger.

I fht løpende vedlikehold og utbedrende tiltak er følgende tiltak utført:

Takrenner er renset for løv og det er byttet ut ødelagt takstein på alle teglsteinstak.

Det er gjennomført kulturlandskapsskjøtsel med slått, klipping av kratt/vegetasjon, gjerding og beiting. Park og hageanlegg er holdt vedlike med klipping av plen, kantklipping og lusing. m.m. Veier og parkeringsplasser er skrapet og det er gjennomført grusing.

Ringerikes Museum

Ringerikes Museum ligger i Norderhov gamle prestegård, en tømmerbygning hvor de eldste deler er fra 1635. Ringerikes Museum er distriktsmuseum for Hole og Ringerike og presenterer historien om Norderhov gamle prestegård og den lokale kulturhistorien.

Stedsansvarlig: Emma Nielsen

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 74

Antall besøk: 3034

Antall utstillinger: 3 nye - «Norge er fritt», «Amerikakofferten» og «Høst og høsting»

Antall arrangementer: 8

Antall barn og unge på undervisning: 167

Formidling

Utstillinger

I 2025 var fokuset frigjøringsjubileet. For å markere dette ble det laget en utstilling med tittel «Norge er fritt» som var et samarbeid med Buskerud fylkesfotoarkiv. Svenskestua ble rigget om til åpningsarrangementet og det ble laget en rekke «pop-up» utstillinger til denne dagen. Dagen før åpningsarrangementet ble det avholdt konsert med Gutta på Skauen med tema Illegale sanger fra krigens dager. Det ble laget et undervisningsopplegg som alle 6. trinn i Ringerike og Hole ble invitert til å være med på. Buskerud fylkeskommune bevilget midler til gjennomføring av markeringen av jubileet.

Til høstmarkedet ble det laget en utstilling med gårdsutstyr med tittel «Høst og høsting». I tillegg ble det laget en mini-utstilling «Amerikakofferten» i anledning Utreisejubileet.

I sesong har vi hatt «Møt en håndverker», et opplegg med formidling av tradisjonshåndverk der besøkende også kan komme med sine spørsmål. Hjemmestyrkemuseets venner har også hatt omvisning i deres utstilling.

Arrangementer

Konsert med Gutta på Skauen, åpningsarrangement, prestegårdsløp, trekkspillkonsert, eventyr dag, aktivitetsdag i høstferien, høstmarked og jul på museet. Utenom egne arrangement har det vært avholdt mange foredrag i regi av lokale lag og foreninger samt museets egen venneforening, i tillegg til en julekonsert.

Samlingsforvaltning

Vi har revidert og nyregistrert hele Moe-samlingen. Vi har kartlagt hele lageret i stabburet og i Heradsbygda. I 2025 har vi jobbet med verddivurderinger ifbm verdibergingsplan. Rammer til verdibergingsplan er på plass og målet er å ferdigstille denne i 2026. Tilvekst i 2025 var 14.

Bygningsvern og vedlikehold

Det ble gjennomført løpende vedlikehold på Ringerikes museum i 2025 og det ble innvilget dispensasjon til å føre strøm til lys i to rom i hovedbygget og å male gangen mellom publikumsarealer og kontoret.

Foto: Vibeke Hjønnvåg

Hallingdal Museum

Hallingdal Museum består av 7 besøkssteder: Hallingdal Museum Nesbyen, Gol Bygdemuseum, Ål Bygdamuseum, Hemsedal Bygdatun, Hol Bygdemuseum, Dagali Museum, Dokken fjellgård. I tillegg administrerer museet omvisninger i Hol Gamle Kyrkje. Hovedkontoret er på Nesbyen.

Stedsansvarlig: Mari Agnethe Haugen

Nøkkeltall (alle avdelinger)

Antall åpningsdager: 279 (+ 36 i Hol kirke)

Antall besøk: 7494 (+ 2760 i Hol kirke)

Antall utstillinger: 19 totalt, 4 nye midlertidige utstillinger. 1 ny permanent: TUBFRIM.

Antall barn/unge i undervisning: 1292

Antall arrangementer: 60

Formidling

Publikasjoner

Dølaminne 2025, sammen med Hallingdal Historielag. Her skrev Ragnhild Kolsrud en artikkel om arkivdansekonsserter.

Torgil Pålsrud, digitalt museum: "Litt om Thoenstugu."

Per Harald Gravdal: "Sverre Eilevson Rueslåttén - malermester"

Utstillinger

- Frigjøringsjubileet i Nesbyen: 80 år med frihet
- Fotoutstilling i Hemsedal, samarbeid med Hemsedal kommune og Hemsedal Historielag. Motiver fra gårdsliv i Hemsedal.
- Maleriutstilling i Dagali: Knut Sveinunggard
- Utstilling i Tingstugu i Hol: Utvandringjubileet – Hol Historielag

I Nesbyen har vi inngått avtale med Skue Sparebank om innlån av to Gude-malerier. Maleriene har hengt i Sorenskrivergården, men er i 2025 plassert i utstillingen på museet.

Arrangementer

Vi har hatt 60 arrangementer på våre avdelinger. Disse var blant annet utstillingsåpninger, foredrag, frivillighetsdager, konserter, aktivitetsonsdager med ulike tema, julearrangement, og utegudstjenester. Vi har også deltatt på arrangementer i andres regi, slik som Fårefestivalen på Gol, Hemsedalsviku, Vinterfestivalen i Nesbyen osv.

I Hemsedal har vi i forbindelse med friluftslivets år samarbeidet med Hemsedal kommune, gruppa KARaten, Hemsedal Historielag, Hemsedal Idrettslag, Gol og Hemsedal Røde Kors og Helselaget Hemsedal om et samarbeid rundt rydding av Finnstigen, oppsetting av stolpejaktposter på tunet, utstilling i fjøset på Hemsedal Bygdetun, drop-in bryllup, skigardskurs, markedsbod i sentrum under Hemsedalsviku, skoleopplegg og åpen dag på tunet.

Undervisningsopplegg

Vi har hatt undervisningsopplegg med 345 elever på Nesbyen, 209 på Gol Bygdemuseum, 103 på Hemsedal Bygdatun, 603 på Ål Bygdamuseum, 32 på Hol Bygdemuseum, totalt 1292 barn og unge. På Hemsedal Bygdatun har en lærer-student laget en app for å formidle historie om tunet. En museumspedagogikk-student har laget oppgave om den midlertidige utstillingen om frigjøringsjubileet.

Samlingsforvaltning

Totalt antall gjenstander: 39444

Totalt antall kulturhistoriske bygninger: 124

Totalt antall fotografier: 29427

Antall gjenstander registrert: 41 (585 inkludert fotografier)

Antall gjenstander publisert på Digitalt Museum: 3623 (5978 inkludert fotografier)

Totalt antall gjenstander på Digitalt Museum: 13380

Antall fotografier publisert på Digitalt Museum: 20308

Flere av bygningene har blitt 3D-skannet, primært for teknisk bruk, men med stort potensiale for bruk i formidlingen.

Magasinkapasitet

Hallingdal Museum Nesbyen: Magasinet har mindre plass til framtidig inntak av større gjenstander, men større plass til inntak av mindre gjenstander.

Ål Bygdamuseum og Hol Bygdemuseum: har mindre plass til inntak av nye gjenstander. Har ingen plass til inntak av større gjenstander.

Det har blitt drenert rundt utstillingsbygget på Dagali, utført av museumsforeningen, for å forbedre forholdene i utstillingsrommet.

Bygningsvern

Hol

Hogd skog på Hagafoss
Fjerning av busker fra torvtak
Fjerning av busker og små trær
Reparasjon av benker for publikum
Tilstandsvurdering museumsbygninger (Hol)
Renset bjelker for råte
Reparert gjerder

Ål

Det er slått på området
Bakkestugu ferdigstilt
Hogst i området mot bekk
Nytt gjerde på nedre tun

Gol

Rensket tak på seterbu
Reparert skigard
Slått og rensket nedre tun

Hemsedal

Skigard er satt på halve tunet og det er laget ny grind
Steinmur reparert

Nesbyen

Hogd skog
Fløtedamområdet er oppgradert og det er laget nye installasjoner og benker på området
Tømmerfløtingsanlegget er reparert og utbedret
Taket på Veltalåven er ferdigstilt og taket er satt inn med tjære
Ny strømkabel er gravd inn til mølla
Murt steinrad og gruset opp øvre parkering
Innredet garasjedelen i verkstedbygget

Dagali

Byttet tak på kvernhuset
Byttet tak på badstue fra Hagen
Slått og rensket området
Hogd skog på området
Reparert gjerde flere steder

Dokken

Slått og rensket området
Fjerning av busker fra torvtak
Reparert gjerde flere steder
Ryddet i skog
Renset bjelker for råte

Sigdal museum og Eggedal Mølle

Sigdal Museum er et kulturhistorisk museum som strekker seg tilbake til 1920-årene, som åpnet for publikum i 1945. I dag rommer friluftsmuseet 12 historiske bygninger, anlagt som et førindustrielt gårdstun fra Sigdal.

På Eggedal Mølle fortellers historier om vannkraft og skogsdrift i Buskerud. Den vandrevne mølla ble bygget i 1912 og var i regulær drift til 1965. På området står også en av Norges få bevarte og operative oppgangssager.

Stedsansvarlig: Elise Johansen Make

Nøkkeltall

Antall åpningsdager Sigdal Museum: 43

Antall åpningsdager Eggedal Mølle: 17

Antall besøk Sigdal Museum: 4267

Antall besøk Eggedal Mølle: 610

Antall utstillinger: 9

Antall arrangementer, konserter og foredrag: 11

Antall barn og unge på undervisning: 197

Formidling

I 2025 lanserte vi strikkemønster til «Horgeseterlua». Strikkemønsteret er en rekonstruksjon av ei gammel mannlue fra Sigdal museums samling. Den originale lua kommer fra Horgeseter på Hiåsskauen og er ei såkalt «langlue» som var på moten fra midten av 1800-tallet og fremover mot århundreskiftet. Strikkemønsteret selges i museumsbutikken sammen med garn som en strikkepakke.

Utstillinger

Drakt og tradisjon: Bunad og folkedrakt fra Sigdal-Eggedal, Krødsherad og Flå.

Friluftsmuseet: Miljøutstillinger i bygningene på friluftsmuseet. Sesongutstilling fra 2024 på Sigdal Museum: «Knite Kjerringhugu» - egenprodusert

Sesongutstilling 2025 på Sigdal Museum: «Hodeplagg og hårmote – i folkedrakt og bunadbruk»

Fotoutstilling utendørs på Sigdal Museum: «Sigdal handelslag 125 år» - egenprodusert

Utstilling på Eggedal Mølle: Utstilling om Per Basol i Basolstua
Fotoutstilling utendørs på Eggedal Mølle: «Livet i Eggedal 1910-1960» - produsert av Fylkesfotoarkivet

Arrangementer

Sigdal Museum var åpent for sesongen fra 15. juni til 10. august, og Eggedal Mølle fra 22. juni til 10. august. Vi har hatt to foredrag på Sigdal Museum, en av de en temadag om strikking. Vi har vært medarrangør på markedsdagen i Prestfoss, samt arrangert øksefestival som er et kurs i bruk av øks. Vi har også arrangert Byggedagen og stått for et arrangement i forbindelse med Kulturverndagene. På Sigdal Museum har det også vært arrangert historisk marked, og i sommer hadde vi to aktivitetsdager som handlet om melkeforedling. Det var åpningsarrangement både på både Sigdal Museum og Eggedal Mølle.

Undervisningsopplegg

På Eggedal Mølle har vi hatt besøk av 1. og 2. klasse fra Eggedal skole, 3. og 4. klasse fra Nerstad skole, samt skolestarterne fra Eggedal barnehage.

På Sigdal museum har vi hatt besøk av 8. klasse fra Sigdal ungdomsskole, tre grupper fra kulturskolen samt at 3.-5. klasse fra Nerstad skole har deltatt på juleopplegg.

Samlingsforvaltning

Magasinet til Sigdal Museum er overfylt, men vi har i 2025 fått låne et lager på ungdomsskolen i Sigdal og noen gjenstander er flyttet dit. Flere av de kulturhistoriske bygningene på tunet er også fulle av museets gjenstander, det samme gjelder flere bygninger på Eggedal Mølle. I 2025 ble det digitalisert 411 objekter i Primus, mesteparten av dette er også lagt ut på Digitalt Museum.

Bygningsvern og vedlikehold

Kjona: Alle bygningene har hatt takettersyn. Vi har hatt en vedlikeholds vurdering av magasinet, og det er ryddet under stabburet. Eggedal Mølle: Det har vært takettersyn på alle bygningene, samt at det er ryddet under alle bygningene. Midlertidige tiltak er gjort på taket til Basolstabburet. Alle innervindu på Mølla er restaurert.

Kunstnerhjemmene i Sigdal - Hagan og Lauvlia

I Sigdal kommune ligger to av Norges best bevarte kunstnerhjem. Hagan i Eggedal var kunstnerhjemmet til maleren og forfatteren Christian Skredsvig (1854-1924). I tillegg til kunstnerhjemmet har gården et stabbur fra 1668 og en låve fra 2016 som inneholder to gallerirom og café.

Lauvlia ligger ved innsjøen Soneren i Sigdal og var kunstnerhjemmet til maleren Theodor Kittelsen og hans familie fra 1899-1909, og det var på Lauvlia Kittelsen malte noen av sine mest kjente malerier.

Stedsansvarlig: Hege Christina Skredsvig

Nøkkeltall

Totalt antall åpningsdager: Lauvlia 65, Hagan 80

Totalt antall besøkende: 5 269

Totalt antall utstillinger: 6

Totalt antall arrangementer, konserter og foredrag: 21

Totalt antall barn/unge i undervisning: 105

Formidling

Utstillinger

I tillegg til de faste utstillingene i kunstnerhjemmene, har det i år på Lauvlia vært en utstilling i Kittelsens atelier, «Svartedauden – 125 år». Utstillingen markerte at det var 125 år siden boken «Svartedauden» ble utgitt første gang. Boken er skrevet og illustrert av Th. Kittelsen basert på Andreas Fayes sagn om Svartedauden. I Bryggerhuset var det en utstilling med Erik Bergan.

På Hagan har det vært gjennomført utstillingen «Fjellets toner» som har vist frem en nokså ukjent side ved Skredsvig, motiver med en unik blanding av naturskildring, fantasi og poesi og som var inspirert av norske folkeviser. Mellom vinterferie og påske var det i Galleriets 1. etasje en utstilling med treskjæringsmotiver laget med motorsag av Gunnar Aalien fra Eggedal.

Arrangementer

Lauvlia

25. mai: Barnas dag

21. juni: Sesongåpning

29. juni, 13. juli, 27. juli og 10. august: Minikonserter i finstua med Edvard Fremstad

6. juli, 20. juli og 3. august: Eventyrstund i peisestua med Einar Breian.

24- 25. juli: Tegnekurs

17. august: Botanisk verksted med Lisa Bakke og Fredrik Oftebro

11. september: Høsttreff med underholdning og bespisning i samarbeid med Lauvlias venner.

21. september: Teaterforestilling i atelieret med Teater Krummelanke.

Hagan

22. februar: Treskjæring med motorsag ved Gunnar Aalien.

15. mars: Konsert i samarbeid med Folkemusikksenteret i Buskerud

17. mars: Påskearrangement

14. juni: Åpningsarrangement

5. juli: Åpning av Målargutua, sti som går fra bygda og opp til Hagan.

18 - 23. juli: Malekurs med friluftskolen.

23. august: Konsert med Bærum kammerkor.

31. desember: Nyttårskonsert med Emil Solli-Tangen.

Undervisningsopplegg

Lauvli har hatt skoleopplegg der barna får omvisning i kunstnerhjemmet, male på staffeli og lage trebåt i hønehuset. Hagan har hatt tilrettelagt guiding for barnegrupper både i kunstnerhjemmet og i Galleriet.

Samlingsforvaltning

Kunstverk som er lånt inn eller deponert av andre på museene har blitt ivaretatt gjennom året. Galleribygningen ble utvidet med et tilbygg på ca. 35 kvm som inneholder et brann- og tyverisikkert magasin for oppbevaring av kunst og gjenstander.

Hagan har to bygninger + galleriet fra 2016, 130 kunsthistoriske gjenstander, 666 kulturhistoriske gjenstander og 33 fotografier. Lauvli har seks bygninger, 123 kunsthistoriske gjenstander, 188 kulturhistoriske gjenstander og 15 fotografier.

Bygningsvern

Det er utført små reparasjoner og mindre vedlikehold ved begge kunstnerhjemmene. Det er laget ny trapp opp til stabburet i Hagan og det har blitt byttet ut råtne bjelker under stabburet i Lauvli.

Fossesholm Herregård

Fossesholm Herregård ligger i Vestfossen og har et særlig fokus på herregårdshistorie. På det omfattende herregårdsanlegget ligger også Nedre Buskerud Hjemmefrontmuseum og en landsbruksutstilling for Øvre Eiker.

Stedsansvarlig: Ellen Pauline Steen

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 62

Antall besøk: 9487

Antall utstillinger: 3 faste og 5 temporære

Antall arrangementer 30

Antall barn/unge på undervisning: 506

Formidling

Utstillinger

I tillegg til de faste utstillingene («Herregården», «Nedre Buskerud hjemmefrontmuseum», «Landbruksutstillingen») var det følgende utstillinger på Fossesholm:

Reidar Kolbrek, separatutstilling

Bente Ridder-Nielsen, separatutstilling

Vibeke Kralik Larsen, separatutstilling

Ann Skullestad, separatutstilling

Utstilling på tunet om haven

Arrangementer

Vi arrangerte tre aktivetsdager i juli og juleverksted i desember. Vi hadde 10 åpne foredrag, 8 konserter og fem havesamlinger med Norsk Forbund for utviklingshemmede. Eiker Matfestival gikk av stabelen siste helgen august. 31. august åpnet stortingspresident Masud Gharakhani den rekonstruerte formalhaven.

Undervisningsopplegg

Gjennomførte DKS-opplegg: Fossesholm Herregård (for 4. trinn), Livet på gården (for 6. trinn).

Samlingsforvaltning

Fossesholm herregård har 9 bygninger og 430 gjenstander. Av disse er 58 registrert i Digitalt museum. Fossesholm tok ikke inn nye gjenstander i samlingen i 2025.

Bygningsvern og vedlikehold

Vinduer i søndre sidefløy ble kittet om, og ødelagt takstein ble skiftet. Det ble skiftet forkantbord på østre langside på Steinfjøset, samt reparert skodder på landbruksutstillingen over trefjøset.

Veien kulturminnepark

Veien Kulturminnepark ligger i Hønefoss og er Buskeruds arkeologiske museum. Med fokus på arkeologi og kulturminnene på stedet skal vi øke bevisstheten rundt de lange historiske linjene og hvordan forhistorien har formet vår egen tid.

Stedsansvarlig: Emma Nielsen

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 70

Antall besøk: 4469

Antall utstillinger: 2

Antall arrangementer: 17

Antall barn og unge på undervisning: 665

Formidling

Det var omvisninger i gravfeltet hver torsdag hele sesongen. Det ble gjennomført omvisninger for barn på arrangement. Ansatte har holdt foredrag både på museet og eksternt.

På bestilling for grupper ble det gjennomført «En smak av jernalderen» i langhuset.

Det ble gjennomført DKS for alle 6. trinn i Ringerike kommune. Videregående skoler har også benyttet vårt DKS tilbud. Det er i 2025 inngått avtale med Veienmarka ungdomsskole om at klassene skal besøke Veien årlig. I tillegg har vi hatt besøk fra barnehager på eget opplegg.

Arrangementer

Vinterferiedag, aktivitetsdag på Palmesøndag, Tidenes Skaperfest, Barnas tirsdag tre tirsdager i juli, Romertid på Veien, Eventyrspill, Skummel vandring i gravfeltet, kulturarkvkafé og foredrag.

I tillegg har det vært treff med Hønefoss Spillforening og Ringerike Soroptimistforening, samt utleie av lokalene. Heftet Ringerike holdt sin årlige lansering på Veien og i 2025 gjennomførte Roseslottet ett arrangement på Veien om frigjøringsjubileet, og som var en del av regjeringens markering av jubileumsåret. Venneforeningen avholdt sitt årlige arrangement Kulturkveld i langhuset og bidro også på noen av våre arrangementer.

Samlingsforvaltning

Veien kulturminnepark har ingen egne samlinger, men forvalter et fast kulturminne, samt innlånte gjenstander etter avtale med Kulturhistorisk museum. Dette innebærer blant annet rapportering på klimatiske forhold. I 2024 mottok vi to nye utlån der det ene har en varighet på 5 år og det andre på 2 år. Sistnevnte er utvidet med et år da vi ikke fikk det nye innlånet vi søkte om.

Portåsen

Portåsen ligger i Mjøndalen i Drammen kommune og var dikteren Herman Wildenveys barndomshjem. Portåsen er i dag både en kulturarena og et småbruk, og brukes til ulike kultur- og formidlingsarrangementer.

Stedsansvarlig: Eli Frøvoll Lofreta

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 64

Antall besøk: 13556

Antall utstillinger: 4

Antall arrangementer: 79

Antall barn og unge på undervisning: 2100

Formidling

Utstillinger

Mili Selinovic

Wenche Dørsjø Gulbrandsen

Unge tegneserietegnere

Ruben Stokke / Jon Gjerde

Arrangementer

2. mars: Utstillingsåpning Mili Selinovic

8. mars: konsert: Arneberg express

23. mars: verksted - spikking

3. april: lampeverksted

5. april: konsert Olav Aas

13. april: påskeverksted

13. april: påskefortelling

13. april: danse-workshop

23. april: tegnekveld for barn

30. april: tegnekveld for barn

8. mai: litteraturkveld - dikt i krig

9. mai: konsert 440 Hertz

21. mai: åpning av tursti

3. juni: sommerkonsert Eiker orkester og Solberg janitsjar

7. juni: orkidevandring

8. juni: konsert Serabee

11. juni: konsert Steel chords

17. juni: nyttevekstvandring

22. juni: utstillingsåpning Wenche Dørsjø Gulbrandsen

19. juli: Bossa nova-kveld

23. juli: Bossa nova-kveld

6. august: historisk vandring

7. august: nyttevekstvandring

10. august: verksteder i lumentrykk og blåtrykk

14. august: konsert Taube for 2

16. august: familiedag

5.-7. september: filmjam for ungdom

14. september: utstillingsåpning Jon Gjerde og Ruben Stokke

17. september: foredlingskurs

21. september: maksvandring

25. september: stipendutdeling Ole Hammerborg

30. september: åpning bål plass med kokkekurs

5. oktober: Buskerudmesterskap i honning

5. oktober: fossiljakt

9. oktober: Litteraturkveld - fra strofer til striper

10. oktober: teater - Herman vil den vei

10. oktober: konsert Harr og Hartberg

11. oktober: teater - Herman vil den vei

11. oktober: teater - Herman vil den vei, forestilling 2

12. oktober: historisk vandring

17. oktober: konsert Oscar LaDell

26. oktober: familiedag - Halloween

26. oktober: spøkelsesfortellinger i lavvo

26. oktober: ansiktsmaling

1. og 2. november: pileflettekurs

9. november: omvisning i utstilling

21. november: konsert Young Waits

23. november: julemarked

23.11 Julefortellinger i lavvoen

I tillegg kommer en rekke Wildenvey-foredrag på ulike datoer.

Undervisningsopplegg

Skolehage, vår og høst. Årets Herman: Dikt-workshop ute på skolene, og forestilling på Portåsen.

Villa Fridheim

Villa Fridheim sto ferdig i 1896 som privatbolig for trelasthandler Svend Haug fra Drammen, og er Norges største og best bevart trehus i sveitserstil. I tillegg til hovedhuset med den spesielle arkitekturen tar vi vare på vår immaterielle kulturarv med særlig fokus på eventyrene.

Stedsansvarlig: Sandra Bacianskiene

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 91

Antall besøk: 6069

Antall utstillinger: 3

Antall arrangementer, konserter og foredrag: 9

Antall barn og unge på undervisning: 102

Formidling

Villa Fridheim tok imot 18 bussturert med omvisning i huset i tillegg til div. selskaper, arrangementer og møter utenfor ordinær åpningstid. I samarbeid med kommunen har vi arrangert Sommergøy i Krødsherad for 4-6 trinn, samt hatt to klasser på skoleopplegg.

Utstillinger

Eventyrutstilling – permanent utstilling

Skyggesider: dioramaer av Ingvild Adelaine Eiring

Midtgård Gallery: Salgsutstillingene av Anja Nord Aas Sand

Den vakre verden: salgsutstilling av Synnøve Campari

Arrangementer

1. juni: åpningsarrangement med musikalsk innslag av

Kristin Baalerud, Asbjørn Bratås og Anja Nord Aas Sand.

Torkel Wetterhus spilte piano under resten av åpningsdagen.

3. juli: konsert med Louis Jacoby.

6. juli, 13. juli, 17. august og 31. august: tog, båt og eventyr.

7. august: konsert med VAMP.

4. september: konsert med Con Brio.

27.-28. september: loppemarked i regi av venneforeningen.

25. oktober: gresskarfest i samarbeid med Krødsherad hagelag og Krødsherad Røde Kors.

30. november: julemarked.

9. desember: konsert med gruppen Evija.

Bygningsvern

Gjestetoalettene ble oppgradert, med ny inspeksjonstavle på vegg til kaldt og varmt vann, nye modulvegger m/dører, nye servanter, kraner og toaletter. I fbm med en utstilling ble et rom i 2. etg. pusset opp og tilbakeført med farge og malingstype fra byggeåret. Kjøkkenet ble oppgradert ved at ny kjølebank ble kjøpt inn. Lede-lys og systemer for markeringslys i hele bygget har i løpet av 2025 kommet på plass slik at hele bygningen nå er overvåket. Det har vært gjennomført årlig takettersyn samt satt opp ny trapp til personalinngang.

Det har vært gjennomført opprydding ved uteamfiet, og statuen «Livets mor» ble med tillatelse av kunstneren Tom Berre fjernet på grunn av at den var i dårlig stand. Området rundt amfiet ble ryddet, jevnet ut og sådd med nytt plen.

Krøderbanen

Krøderbanen består av 26 km museumsjernbane mellom Vikersund og Krøderen, og er Norges lengste museumsjernbane. Banen ble åpnet i 1872 og nedlagt som NSB-bane i 1985.

Stedsansvarlig: Stein Rudi Austheim

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 96

Antall besøk: 15 290

Antall utstillinger: 3

Antall barn/unge i undervisning: 245

Antall arrangementer: 13

Formidling

Utstillinger

Vi har hatt to faste utstillinger på Krøderen stasjon. Vår nye store interaktive utstilling ble åpnet i 2025 i Godshuset på Krøderen stasjon og utstillingen ble høytidelig åpnet av kulturminister Lubna Jaffery. Finansieringen har primært vært gjort med prosjektilskudd fra lokale og regionale sparebankstiftelser.

Vi hadde også flere pedagogiske opplegg i 2025 med alle klasser på barneskolen på Krøderen, der vi snakket om samferdselshistorie samtidig med at de fikk bruke utstillingen.

Det ble avholdt togkjøring med barnehager og skoler i juni

Arrangementer

Togransdager 9. og 10. august

Barnas dag 17. august

Stordriftsdag og markedsdagen 24. august

Tog, båt og eventyr ble arrangert på tre søndager i løpet av sesongen

Skumringstog 23. august

Spøkelsestog 01. september

Juletog 30. november

Det ble gjennomført togkjøring hver søndag fra slutten av juni til slutten av august.

Samlingsforvaltning

Den store økningen i den statlige finansieringsordningen for museumsbanene fra 2024 har medført at det nå er langt flere prosjektmidler å søke på. Buskerudmuseene har derfor fått prosjektstøtte til å bygge en ny hall på Kløtefoss til lagring av rullende materiell. Byggingen startet høsten 2024 og ble ferdigstilt våren 2025. De frivillige har lagt ned mye innsats i arbeidet med hallen, både hva gjelder antall arbeidstimer og økonomiske bidrag. Hallen ble åpnet søndag 15. juni av stortingsrepresentant Kathy Lie, og med taler fra ordførerne i Modum og Krødsherad samt fra Norsk Jernbaneklubb og Norsk Jernbanemuseum.

Med prosjektmidler fra den statlige finansieringsordningen har vi påbegynt første byggetrinn av en ny lokstall på Kløtefoss. Denne vil etter planen stå ferdig i 2027, og vil da ha plass til 4 damplokomotiv.

I 2025 startet vi arbeidet med restaurering av lok 252 som er i Buskerudmuseene sitt eie. Første del av arbeidet er å ferdigstille tenderen, og arbeidet har hatt god driv. Målet er å starte restaureringen av selve lokomotivet i 2027. Kompetanseoverføring fra de frivillige til våre ansatte er veldig viktig med tanke på å bevare kunnskapen om immateriell kulturarv for fremtiden. Dette jobbes det mye med. I dette prosjektet så har vi en erfaren frivillig som prosjektleder for våre ansatte.

Bygningsvern

Totalt 29 bygninger inngår i Krøderbanens portefølje langs og ved Krøderbanen. I 2025 ble det hovedsakelig gjort ordinært arbeid på sporet som grøfing, oppretting av stikkrenner samt arbeid for å ordne opp i setningsskader langs banen. Det er ellers utført ordinært vedlikehold på alle stasjonsområdene. Det er ryddet vegetasjon og klippet plener/områder på både Krøderen, Kløtefoss, Snarum og Sysle stasjonsområder. Bygningene på stasjonene ble ettersett ukentlig, og det er utført vanlig vedlikehold på flere bygninger andre steder langs banen.

Foto: Alexander Ytteborg

Labromuseene

Labromuseene ligger ved Skollenborg i Kongsberg, og ivaretar historien til Labro-området som produksjonssted for vannkraft til industriell og privat forsyning. I tillegg til Vassdragsmuseet i nedlagte Labro Kraftstasjon ligger også Numedalslågens Fløtningsmuseum og Norsk Vegmuseum Labro på området.

Stedsansvarlig: Ole Jacob Cranner

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 59

Antall besøk: 3860

Antall utstillinger: 1 temporær og 7 faste utstillinger

Antall arrangement, konserter og foredrag: 4

Antall barn/unge i undervisning: 1752, hvorav 548 i DKS-opplegg.

Formidling

Utstillinger

”Våryr” av Tormod Solløs, Else Marie Dyrøy og Trond Gran Andreassen, Labrodagen.

Arrangementer

25. mai: Labrodagen

29. juli: Olsokgudstjeneste

7. august: Labrotorsdag – med veteranbiler

14. august: Labrotorsdag – tema: vannkraft

Skoletilbud

Labromuseene legger stor vekt på å tilby lærerike og faglig relevante pedagogiske tilbud til grunnskolene i Kongsberg, de omkringliggende kommunene, og til de videregående skolene i Buskerud. Opplegg utarbeides i samarbeid med de ansvarlige for den kulturelle skolesekken i kommunene og lærere på de aktuelle klassetrinn.

Gjennomførte opplegg

- Vannkraft før og nå for 7. trinn i Øvre Eiker kommune
- Vannkraft før og nå for 6. trinn i Kongsberg kommune
- Vannkraft før og nå for VGS
- Energikamp for 6. trinn i Kongsberg kommune

Energidag

Energidag for 9. trinn fra Kongsberg og Drammen kommune (utvalgte skoler) gjennomføres i samarbeid med DuVerden Vitensenter/Å Energi, og fasiliteres av Labromuseene.

Bygningsvern og vedlikehold

Labromuseene disponerer to bygninger på Labro som leies av Å Energi; Labro kraftstasjon og det tilhørende damhuset. Leieavtalen med Å Energi innebærer at eier selv skal stå for det utvendige vedlikeholdet av de bygningene som museet leier, samt det innvendige vedlikeholdet av maskinhallen til Labro kraftstasjon. Selv om museet ikke lenger har vedlikeholdsansvar, blir de ansatte likevel involvert i vedlikeholdsarbeid og nyanlegg både i form av rådgivning og gjennom praktisk arbeid.

I 2025 ble nedre brospenn på tømmerrenna satt i stand. Driftsleder har bistått Asplan Viak i prosjektering av istandsettingen av tømmerrenna samt stedlig oppfølging og rådgiving ved istandsettingen av tømmerrenna.

I 2025 er følgende vedlikeholdsarbeid gjennomført: Løpende vedlikehold med takrennerensking og utskifting av knekt takstein. Vedlikehold av uteområder med plenklipping, slått og krattrydding. Vedlikehold av modeller.

Bildet viser dirigent og tidligere Grini-fange, Alf Andersen, med medlemmer av Hønefoss ungdomskorps i bakgrunnen. Bildet var årets bidrag til Heftet Ringerike 2025. Fotograf: Ukjent/Buskerud Fylkesfotoarkiv

Buskerud Fylkesfotoarkiv

Buskerud Fylkesfotoarkiv deler kontor med Ringerikes museum, og har ansvaret for fotoarbeidet i Buskerudmuseene. Vi har også ansvaret for det profesjonelle fotobevaringsarbeidet i Buskerud. Høsten 2025 åpnet et nytt fotomagasin på Hensmoen utenfor Hønefoss hvor alle samlingene oppbevares. Fylkesfotoarkivet er medlem i det nasjonale fotonettverket, er med i samlingsforvaltningsgruppa i Buskerudmuseene, samt er representert i arbeidsgruppa for prosjektet fellesmagasin. Fylkesfotoarkivet er ikke åpent for publikum, men besvarer henvendelser primært via e-post og telefon, samt leverer tjenester via DigitaltMuseum.

Ansvarlig for fylkesfotoarkivet er fotoarkivar Linda Khalayli.

I 2025 ble det registrert 1580 fotomotiv i Primus. Det ble publisert 2717 fotografier på DigitaltMuseum, der det nå er over 30 000 fotografier tilgjengelig totalt.

Samlingene i fylkesfotoarkivet ble i oktober flyttet til nytt fotomagasin på Hensmoen. Her har vi tilgang på et profesjonelt kjølelager for fotosamlingene, og hvor det er plass til langt flere foto og samlinger på sikt. I tillegg til kjølemagasinet inneholder fotomagasinet mottaksrom, kontor- og møteromsfasiliteter, digitaliseringsrom, toalett/dusj og teknisk rom. Det er inngått en 7-årskontrakt med utleier, og innen 2032 regner vi med at et fellesmagasin for alle museene i Buskerud er realisert, og at fylkesfotoarkivet da flytter samlingene dit. Det er lagt opp til en løype for håndtering av innkommet materiale og i løpet av 2026 vil vi begynne å ta imot fotosamlinger fra andre museer underlagt Buskerudmuseene.

Utover standard drift og samlingsforvaltning har fylkesfotoarkivet i løpet av 2025 gjennomført to fotoutstillinger; en i samarbeid med Ringerikes museum ("Norge er fritt!") og en i samarbeid med Sigdal Museum ("Livet i Eggedal - 1910-1960"). Vi har hatt en digital julekalender som ble delt på Facebook-sidene til Buskerudmuseene og fylkesfotoarkivet. Vi har også levert bilde og tekst til årets spalte fra fylkesfotoarkivet i tidsskriftet «Heftet Ringerike» samt inngått samarbeid med Ringerike bibliotek for å styrke informasjonsdeling.

Vi har startet opp arbeid med å få på plass frivillige, og dette arbeidet skal utvides i 2026.

Folkemusikksenteret i Buskerud

Folkemusikksenteret i Buskerud har et særskilt ansvar for innsamling og formidling av folkemusikk og -dans i regionen, og som kompetansesenter drifter vi et av landets største folkemusikkarkiv. Folkemusikksenteret er lokalisert i Prestfoss, sammen med Sigdal museum. Det har i 2025 vært to folkemusikkonsulenter knyttet til Folkemusikksenteret, i til sammen 1,3 årsverk. Åshild Wetterhus har hatt 80 % stilling og Even Grimelid 50 % stilling.

Nøkkeltall

Antall åpningsdager: 180

Antall besøk: 5465

Antall utstillinger: 1

Antall arrangementer, konserter og foredrag: 9

Antall barn og unge på undervisning: 470

Publikasjoner

Artikkel – barne- og ungdomssamlinga 2025 på www.folkemusikk.no 4.11.

I tillegg var det avisomtaler av sak om utveksling mellom Norge-Island- utveksling, artist in residence samt omtale av Bukkene Bruse-konsert samt barne- og ungdomssamlingen.

Arrangementer

Barne- og ungdomssamlinga ble avholdt i Prestfoss 1.-2.11, hvor 45 barn og unge deltok.

Buskerudkappleiken ble avholdt i Jondalen på Storaas hotell, 4.-5. april med Småjondølene som arrangør.

Artist in Residence – Monument (april), Norge-Island-samarbeid, fem folkemusikkutøvere til Island (juni), Helena Maria Falk (juli), Bankvelv (juli), Kalandra (august), Solveig Nyhus (oktober), Bukkene Bruse (november) og Amund Sylte (november).

Avslutningskonsert for Talentskolen i Buskerud på Ål 24.5, konsert med Bukkene Bruse i Holmen kirke, Prestfoss 4.11

Lokallagsseminar Buskerud folkemusikklag med jubileumsmiddag 22.-23.11, med foredrag v/ Sverre Heimdal og Øyvind Brabant.

Folkemusikksenteret var medarrangør under Kulturytring Drammen om en debatt om hvem som skal bygge fremtidens folkemusikkinstrumenter. Åshild Wetterhus deltok under denne debatten med musikalsk innslag sammen med to andre folkemusikere.

Undervisningsopplegg

Folkemusikkverksteder: I alt 10 skoler i Buskerud ble besøkt, og 470 elever deltok på verkstedene; Nerstad skole (Sigdal) 31.3, Prestfoss ungdomsskole (Sigdal) 2.4, Eggedal skole 4.4, Krødsherad skole 8. og 9.4, St. Hallvard vgs 30.4, Nedre Ål skole 27.5, Nordbygdene skole (Ål) 28.5, Gol vgs 12.6 og Ringerike vgs 15.10.

Talentskolen i Buskerud: Til sammen 12 elever deltok på kveding og hardingfele. I vårhalvåret ble det gjennomført to helgesamlinger på Folkemusikksenteret med Ingrid Lingaas Fossum og Lars-Erik Øygarden som prosjektledere; 7-9.2 (Frank Rolland, Marit Karlberg, Ingeborg Onstad), og 14-16.3 (Ottar Kåsa og Eli Storbekken). Avslutningskonserten ble avholdt under Folkemusikkveka på Ål 24. mai. Samlinger i høsthalvåret ble gjennomført i Prestfoss helga 5-7.9 (Øyvind Brabant og Ingebjørg Reinholdt) og under Storhelg i Hallingdal 17-19.10. Fra høstsemesteret tok Jon Hjellum Brodal over som prosjektleder på hardingfele.

Digitalisering og registrering av filer

Det har vært gjennomført arbeid med digitalisering av kassetter og spolebånd.

Opptak for folkemusikkarkivet

Buskerudkappleiken 5.4, Jondalen. Filmopptak av «Hvem skal bygge framtidens folkemusikkinstrumenter?» (Kulturytring, Drammen 23.6) og Hederskonsert for Per Midtstigen, Flesberg 11.10.

Restaureringstiltak

Folkemusikksenteret gjennomgikk en omfattende tre trinnrestaurering med bytte av tak, overflatebehandling og vindusrestaurering i perioden 2023-2025. Noen arbeider gjenstår og blir utført i 2026.